

Γράμμα του Διευθυντή Σύνταξης

Η Καρδιοαγγειακή Ιατρική στους Δύσκολους Καιρούς της Οικονομικής Ύφεσης

ΠΑΝΟΣ Ε. ΒΑΡΔΑΣ

Καρδιολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, με ελάχιστα διαλείμματα, η Ευρωπαϊκή οικονομία ακολούθησε ανοδική διαδρομή, όπου η βιομηχανία φαρμάκων και ιατρικών συσκευών, οι συναφείς επιχειρήσεις και αναμφίβολα τα επιστημονικά ινστιτούτα και οι επιστημονικές ενώσεις απήλυσαν μία αναμφισβήτητη ανάπτυξη. Η σύνολη ανάπτυξη της καρδιοαγγειακής ιατρικής υπήρξε πανθομολογούμενη.

Η ευημερία και ταυτόχρονα η αισιοδοξία στο χώρο μας ήταν αναμφισβήτητη. Μικρά και μεγάλα συνέδρια, ίσως συχνότερα από όσο χρειαζόμασταν, οργανώνονταν παντού. Οι φαρμακευτικές εταιρίες και οι εταιρίες βιοτεχνολογίας και ιατρικών συσκευών στάθηκαν πλουσιοπάροχα δίπλα μας, καθώς ταυτόχρονα και οι ίδιες βίωναν μία σημαντική ανάπτυξη. Οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές μας δραστηριότητες επίσης αναπτύχθηκαν, ανεξάρτητα αν πέτυχαν πάντοτε διακριτούς στόχους.

Οπωσδήποτε η ευδαιμονία κράτησε τις επιδόσεις μας και το ηθικό μας υψηλά. Τελευταία, πολλά στην Παγκόσμια και ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή οικονομία άλλαξαν. Ένα γενικό κλίμα κατάρριψης παρουσιάζεται, ανακοινώνεται και το χειρότερο προαναγγέλλεται. Οι απαισιοδοξοί δικαιώνονται. Οι αισιόδοξοι ελπίζουν ότι η κρίση θα είναι παροδική και σχετικά σύντομη, αφήνοντας αλώβητο το κύριο μέρος της ιατρικής, με ότι αυτή περιλαμβάνει: παρόχους υπηρεσιών υγείας και βιομηχανίας.

Εμείς που σήμερα διαχειριζόμαστε μικρότερα ή μεγαλύτερα επιστημονικά ινστιτούτα ή επιστημονικές εταιρίες, καλούμαστε αναμφίβολα να ανασυντάξουμε στόχους, πολιτική και στρατηγική. Κυρίως καλούμαστε να ιεραρχήσουμε εκείνα που στρατηγικά

είναι αναγκαία για την απρόσκοπτη πρόοδο του πεδίου μας, μέσα σε μία δεδομένη κατάσταση οικονομικής ύφεσης.

Με απλά λόγια, χρειαζόμαστε στη δύσκολη στιγμή να υιοθετήσουμε πολιτικές και να ιεραρχήσουμε στόχους ώστε το σκάφος μας να επηρεαστεί το λιγότερο στη διάρκεια αυτής της κρίσης. Άλλωστε ο καλός καπετάνιος στη φουρτούνα φαίνεται. Η ναυτική τέχνη διδάσκει ότι στους δύσκολους καιρούς κρατάς τα ουσιαστικότερα, ακολουθείς δηλαδή μία αμυντική τακτική και επιλέγεις μία αργότερη και ασφαλέστερη πορεία. Αργά τις μηχανές. Πιστεύω το ίδιο προσεκτικά χρειάζεται να πορευτούμε τα επόμενα δύο τουλάχιστον χρόνια.

Τα αποθεματικά των επιστημονικών εταιρειών και των ινστιτούτων είναι ενδεχόμενο να υποχωρήσουν και πέραν του 30%. Η υποστήριξη που απολαμβάνουμε από τη βιομηχανία, επίσης. Είναι αναγκαίο λοιπόν να ορθολογήσουμε δαπάνες, να αξιολογήσουμε προτεραιότητες και παραγωγικότητα στελεχών και να επενδύσουμε στους αναγκαίους στόχους που συμπληρώνουν το στρατηγικό πλάνο.

Πώς θα μπορούσαν να ιεραρχηθούν οι στόχοι μας; Ποιό θα πρέπει να είναι το στρατηγικό ζητούμενο για τα αμέσως επόμενα χρόνια; Προσωπικά θεωρώ ότι ο πρωτεύων στόχος των επιστημονικών εταιρειών της καρδιοαγγειακής ιατρικής θα πρέπει να είναι ο συντονισμός της εκπαίδευσης σε κάθε χώρα και στην Ευρώπη σφαιρικά. Αυτός ο στόχος δεν πρέπει με τίποτα να θυσιαστεί· άλλωστε δεν είναι ιδιαίτερα δαπανηρός.

Η επιτυχία του προϋποθέτει καλή συνεργασία των κεντρικών δομών με την περιφέρεια. Παράλληλα με την εκπαίδευση, άλλοι μείζονες στόχοι, όπως

η ανάπτυξη των Κατευθυντήριων Οδηγιών (Guidelines) και η κατάλληλη εφαρμογή τους χρειάζεται να τύχουν υψηλής ιεράρχησης.

Επιπρόσθετα κάθε δραστηριότητα που αναπτύσσεται στις επιστημονικές εταιρείες και στα ινστιτούτα μας χρειάζεται να αξιολογείται λεπτομερώς ως προς το κόστος της και την αποτελεσματικότητά της· δεν ήταν μέχρι σήμερα όλες οι επενδύσεις και οι πρωτοβουλίες μας πάντοτε αποδοτικές.

Τέλος στους δύσκολους καιρούς της κρίσης, ιδιαίτερα τώρα, χρειάζεται η ηγεσία της κάθε εταιρείας να

διατηρήσει υψηλά το ηθικό των μελών, ενεργοποιώντας στο μέγιστο κάθε διαθέσιμη εφεδρεία εθελοντισμού και διάθεσης προσφοράς. Είναι ενθαρρυντικό ότι ένας σημαντικός αριθμός συναδέλφων σε κάθε εθνική καρδιολογική εταιρία, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Καρδιολογική Εταιρία γενικότερα έχει προσφέρει εθελοντικά ανεκτίμητη προσφορά μέχρι σήμερα.

Αναμφίβολα αυτή η προσφορά θα συνεχιστεί, σε πείσμα των δύσκολων οικονομικών συνθηκών. Άλλωστε είναι το όραμα και ο ενθουσιασμός, αυτό που τροποποιεί ωφέλιμα την ιστορία μας.